

Zetpil en klysma bij kinderen met de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa

Je dokter en/of MDL-verpleegkundige heeft met je gesproken over het gebruik van zetpillen of klysma's. In deze folder krijg je informatie over de werking en het gebruik van deze medicijnen. Deze folder is **géén** vervanging van de bijsluiter die je bij de apotheek krijgt. Heb je na het lezen van deze folder nog vragen, dan kun je daarmee terecht bij je dokter of MDL-verpleegkundige

Algemeen

De oorzaak van de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa is tot nu toe nog niet bekend. Daarom is de behandeling met medicijnen gericht op het verminderen van klachten en het voorkomen van verslechtering van je ziekte. Medicijnen kunnen gegeven worden om de ziekte rustig te maken (vaak een korte behandeling) maar ook om de ziekte rustig te houden (onderhoudsbehandeling voor jarenlang). Daardoor kan het zijn dat je verschillende medicijnen tegelijkertijd moet gebruiken. De ziekte geneest niet door de behandeling met medicijnen, maar kan de klachten wel verminderen.

Na het verminderen of stoppen met (onderhouds)medicijnen kunnen de klachten weer terugkomen.

Wat is een zetpil of klysma?

Een zetpil en een klysma zijn medicijnen die worden gegeven via je billen. Je hebt zetpillen in verschillende soorten en maten. De meeste zetpillen hebben een vette of gladde buitenlaag, zodat hij gemakkelijk in te brengen is zoals paracetamol. Er zijn verschillende soorten klysma's. Een klysma is een flesje met daarin waterachtige vloeistof of schuim. Dit schuim kun je het beste vergelijken met haarschuim. Aan het flesje zit een tuitje om het medicijn in je billen te spuiten. Misschien ken je de klysma nog van een darmvoorbereiding die je hebt moeten ondergaan voor een darmonderzoek (coloscopie). Dan wordt soms een klysma gegeven om ervoor te zorgen dat het laatste stukje van je darm goed schoon is. In het klysma dat je dokter je nu voorschrijft zit een ontstekingsremmend medicijn en bevat minder vocht.

Voorbeeld zetpil   Voorbeeld klysma

Waarom een zetpil of klysma?

Je dokter heeft je medicijnen voorgeschreven in de vorm van een zetpil of klysma. Er zijn verschillende redenen waarom een medicijn in de vorm van een zetpil of klysma wordt voorgeschreven. Bij mensen met de ziekte van Crohn of colitis

ulcerosa is de belangrijkste reden dat het medicijn rechtstreeks in de dikke darm wordt ingebracht om het zijn werk te laten doen. Het komt dan alleen in de endeldarm (het laatste stuk van de dikke darm) terecht en nauwelijks in de rest van het lichaam. Hierdoor heb je minder kans op bijwerkingen van het medicijn. Zetpillen en klysma's worden vooral gebruikt als de ontsteking zich tot het laatste deel van de dikke darm beperkt.

Daarnaast is het belangrijk om te weten dat het genezen van de colitis ulcerosa vaak begint bij het begin van je dikke darm en dat het laatste stukje dikke darm soms wat extra medicijnen nodig heeft.

Hoe vaak gebruik je een zetpil of klysma?

Meestal wordt de zetpil of het klysma voor eenmaal daags voorgeschreven. Dit doe je in de avond, voordat je gaat slapen. Het medicijn kan dan de hele nacht in de darm blijven en op die manier lang doorwerken.

Hoe gebruik je een zetpil of klysma?

Zetpillen

- Ga vooraf naar het toilet en probeer te poepen. Op deze manier is het laatste stukje van je darm (endeldarm) leeg.
- Was je handen altijd vóór en nadat je een zetpil hebt in gebracht.

- Verwijder het folie van de zetpil (zie bijsluiter die door de apotheek is meegeleverd).
- Ga op je linkerzij liggen. Als je linkshandig bent, ga dan op je rechterzij liggen.
- Breng de zetpil tussen je billen in de anus . Het maakt daarbij niet zoveel uit of je de zetpil met de punt naar voren of met de stompe kant naar voren inbrengt. Als je de zetpil met een beetje water bevochtigt, dan kun je hem wat makkelijker inbrengen. Duw met je vinger de zetpil helemaal naar binnen, want anders duwen de spieren van je billen de pil weer naar buiten.
- Het kan zijn dat je na het inbrengen van de zetpil het gevoel hebt dat je moet poepen (aandrang). Probeer er niet aan toe te geven, want de zetpil heeft enige tijd nodig om te smelten en de werkzame stof moet daarna via je darmen worden opgenomen.
- Als je de zetpil binnen tien minuten verliest, omdat je bijvoorbeeld naar het toilet moet, dan kun je een nieuwe zetpil inbrengen.

Klysma

- Volg altijd de voorbereiding van het klysma zoals beschreven staat in de bijsluiter die je hebt gekregen bij de apotheek.
- Laat het klysma voor je deze toedient op lichaamstemperatuur komen, bijvoorbeeld in een lauwwarm waterbadje. Door het klysma op lichaamstemperatuur te brengen geeft het minder buikkrampen. Als je klysma in schuimvorm gebruikt is dit niet nodig.
- Ga vooraf naar het toilet en probeer te poepen, zodat het laatste stukje van je darm (endeldarm) leeg is voordat je het klysma inbrengt.
- Was je handen altijd vóór en nadat je een klysma inbrengt.
- Ga op je linkerzij liggen. In deze houding kan de vloeistof goed je darmen instromen. Als je linkshandig bent ga dan op je rechterzij liggen.
- Houd je onderste been gestrekt en het bovenste gebogen.
- Schud het klysma goed. Breng de tuit van het klysma voorzichtig in de anus.
- Indien het inbrengen van de tuit van het klysma in de anus moeilijk gaat, probeer dan lichtjes te persen (net of je een windje moet laten). Door het persen opent de anus zich een beetje, waardoor het inbrengen soepeler gaat. Knijp de fles zoveel mogelijk leeg en trek deze weer uit de anus. Houd de fles ingeknepen als je hem terugtrekt. Hiermee voorkom je dat de vloeistof weer terugvloeit in de fles. Er blijft altijd een beetje vloeistof achter in de verpakking, dit is normaal. De ingebrachte hoeveelheid is voldoende voor de werking.

- Bij een schuimklysma breng je de tuit voorzichtig in de anus, druk je op de knop en laat hem weer los. Wacht dan 10 seconden zodat het schuim uit het flesje kan komen. Verwijder daarna in 1 beweging het klysma.
- Blijf op je linkerzij (of rechterzij) liggen of, als je dat prettiger vindt, rol op je buik. Blijf ongeveer vijf tot 10 minuten in deze positie liggen om te voorkomen dat de vloeistof er weer uit komt.
- Houd er rekening mee dat wanneer je een beetje vloeistof knoeit sommige medicijnen bruine vlekken kunnen veroorzaken in het linnengoed. Deze vlekken zijn er niet makkelijk meer uit te wassen. Je kunt dit voorkomen door bijvoorbeeld op een absorberend matje of handdoekje te gaan liggen.

Bijwerkingen

Lees voor de bijwerkingen van het betreffende medicijn de bijsluiter die door de apotheek is meegeleverd.

Opmerkingen en complicaties

In principe geeft het zetten van een zetpil of klysma geen aanleiding tot complicaties. Het vullen van het laatste stukje van je darm (endeldarm) met het vocht van het klysma kan aanleiding geven tot buikkrampen en een ongemakkelijk gevoel. Koude vloeistoffen geven daar eerder aanleiding toe. Wees voorzichtig met het inbrengen van de 'tuit' van het klysma. Breng het klysma voorzichtig in, want er is kans op het

aanbrengen van schade aan het darmslijmvlies. Dit kan pijnlijk zijn of het kan een beetje gaan bloeden. Indien het inbrengen van de tuit van het klysma in de anus moeizaam gaat, of je hebt veel last van aambeien, probeer dan lichtjes te persen. Door het persen opent de anus zich een beetje, waardoor het inbrengen soepeler gaat. Daarnaast kan wat vaseline worden aangebracht om het inbrengen makkelijker te maken.

Welke zetpillen en klysma's worden gegeven bij de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa?

Mesalazine (5-aminosalicylzuur)

Mesalazine wordt gebruikt bij ontsteking van de dikke darm. Indien het medicijn in de vorm van een zetpil of klysma gegeven wordt, betreft het een ontsteking van het laatste stukje van de dikke darm. De werkzame stoffen komen bij een klysma vrij op de plek waar dit gegeven wordt. De werking treedt geleidelijk in. Mesalazine wordt gebruikt om een ontsteking tot rust te brengen en te houden. Mesalazine is bekend onder de volgende merknamen; Asacol®, Claversal®, Dipentum®, Mezavant®, Pentasa®, Salofalk®.

Bijnierschors hormonen / corticosteroiden (Beclometason en Budesonide)

Corticosteroiden werken ontstekingsremmend en verminderen daardoor de kleine wonden in je darm en daarmee de klachten. Ontstekingsverschijnselen in de darmen zoals pijn, diarree en bloed bij ontlasting nemen af. Je kunt meestal binnen een

aantal dagen na het starten van de corticosteroïdklysma's verbetering verwachten. Vaak worden corticosteroïdklysma's voorgeschreven in combinatie met andere geneesmiddelen. Corticosteroïdklysma's zijn bekend onder de volgende merknamen; Entocort® en Budenofalk®.

Combinatie van beide middelen

Deze combinatieklysma's zijn bekend onder de namen Beclometason-Mesalazine Klysma FNA en bestaan uit zowel mesalazine als corticosteroïden.

Tot slot / Vragen

Als je na het lezen van deze folder nog vragen hebt, kun je contact opnemen met je MDL- verpleegkundige.

Wat vindt u van deze patiënteninformatie?

Wij horen graag uw mening over deze folder. Wilt u na het lezen enkele vragen beantwoorden? U vindt de vragen via deze link: <https://folders.hagaziekenhuis.nl/2228>. Dank u wel.

Spreekt u geen of slecht Nederlands?

De informatie in deze folder is belangrijk voor u. Als u moeite heeft met de Nederlandse taal, zorg dan dat u deze folder

samen met iemand leest die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

Do you speak Dutch poorly or not at all?

This brochure contains information that is important for you. If you have difficulty understanding Dutch, please read this brochure with someone who can translate or explain the information to you.

Czy Państwa znajomość języka niderlandzkiego jest żadna lub słaba?

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

Hollandaca dilini hiç konuşamıyor musunuz veya kötü mü konuşuyorsunuz?

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilinde zorlanıyorsanız, bu broşürü, size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

إذا كنتم لا تتحدثون اللغة الهولندية أو تتحدثونها بشكل سيء إن المعلومات الموجودة في هذا المنشور مهمة بالنسبة لكم. إذا كانت لديكم صعوبة في اللغة الهولندية، فاحرصوا عندئذ على قراءة هذا المنشور مع شخص يترجم المعلومات أو يشرحها لكم.

179606042023